UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Baldi Pervsini Commentariorvm In Pandectas Tomvs ...

Vndecim priores pandectarum libri hîc explicantur

Baldus

Lvgdvni, M.D.LVIII.

Ad exbibendum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-95903

Visual Library

facit.§.de ſeruit.ruſtico.predio.l.per fundum.⁊.§. communia predio.l.receptum.C.de auro.preſtan.l.ſi.extra de maio.⁊ obe. c.humiles.¶Not.regulam in ſi.vnde ſi vn⁹ vult habitare alter penſionare preferatur volens habitare.quia non debet prohiberi iure ſuo vti.ſ.de re indica.l.ſepe.in fin.

¶Additio Baldi.

Sabinus. Vide Innoc.in.c.ſi.de his que fiunt a maio.parte capitu.vide Inno.extra de regula.c.ſi quis tonſuratus.⁊ vide ꝙ not.Dyn.de ver.ob.ſi ſtip.fuero.Et vide ꝙ not.Cyn.C.de edi.priuatis.l.ſi vt proponis.¶Not.quatuor caſus aut ſocius prohibet, aut patitur, aut conſentit, aut ignorat. Primo ⁊ quarto opus deſtruitur. Secundo non deſtruitur, ſed ad intereſſe agitur. Tertio non agitur vllo modo. Bald.

¶Ad exhibendum. Rubrica.

¶Qualiter in hac actione formatur libellus.vide in Specu, de iudi.§.vlti.videndum.

In hac. Si quis. Facit.ſ.de publicanis, cum ſi exhibuiſſent.⁊ facit ad not. extra de teſtibus.c. cum cauſam.

Sciendum. Not.hic de ſummaria cognitione de qua habes hic gl.ſatis no.⁊ magnã:
a ⁊ dr ſummaria cognitio[a] dupliciter. vno mõ rõne ordinis: qr pcedit ſine ſolennitate iudiciorũ.⁊ hoc mõ non loqtur hic.ſed ſ.de re iudi.l.a diuo.§.ſi ſuper.ſecundo mõ dr ſummaria cognitio reſpectu probationum ⁊ fidei que non requirunt probationes omni exceptione maiores:ſed ſufficiunt pſumptiones vel indicia que iudicem ad ſuſpicionem inducunt.⁊ ita intelligit hic.⁊.ſ.eo.l.theſaur⁹.Poteſt etiam dici ſummaria cognitio, tertio modo tam ratione ordinis quam ratione modi probandi:vt.ſ.de carbo.edicto.l.j.§.due cauſe. vñ cõſideretis ꝙ ſicut in iudicijs eſt reperire quedam que tendunt ad ordinationem iudicij, ⁊ quedam que tendunt ad litis deciſionem, inter que ſunt probationes facti principalis. ſic ⁊ cognitio ſummaria. quandoqꝫ dr reſpectu ordinis, quandoqꝫ reſpectu probationum. vbi do talem regulam ꝙ vbi verbũ ſummarie profert ſimpliciter aut agitur de modico preiudicio ⁊ intelligitur reſpectu etiam probationum.vt.ſ.e.l.theſaurus.aut agit de graui ⁊ irreparabili pĩudicio.⁊ tunc intelligitur ſolum quo ad ordinem iudiciorum:⁊ non quo ad modum probandi. vt in cle. diſpendioſam.de iudi.in cle.⁊ in cle.ſepe de ver.ſi.⁊. eadẽ cõpilatio.⁊ adde quod no.in Spe.de ſummaria cognitio.verſi.iij. adde.⁊ ver.vi.querendo.¶Quero ſi hoc verbũ ſummarie pferatur a ſtatuto:dicit Spe.quod non intelligitur quod non ſufficiat ſemiplena probatio ſeu iuramentũ ſed ſolũ de ordine procedendi.⁊ ita no.in Spe.de offic.iud.§.fin.verſi. hoc quoqꝫ premittendum.Tu dic in ſtatuto idem quod dixi quando pfertur a iure communi.quia eadem eſt ratio in vtroqꝫ.nã vbi agitur de verbo.ſignifi.eodem modo ſignificant verba in ſtatutis in iure communi.⁊ ita eſt hic.¶In gl.que incipit,quod fiet ibi theſaurus.dic vt ibi.¶In ead.gloſ.§.ſi ea.vide quod ibi not.de modo probandi.¶In eadem ibi.§.ſi.ſuper illa eſt ſummaria quo ad proceſſum ⁊ quo ad modum probandi qr non derogat ordinarie cognitioni.⁊ ſic non affert preiudiciũ plenum vt ibi patet.

Si mecum. Intereſſe quod non eſt cauſatum ex rationabili cauſa non dicitur intereſſe.h.d.concor.ſ.e.l.penult.

Pomponius. Omne intereſſe cauſatũ a proprietate poſſeſſionis vel quaſi, affert actionem ad exhibendum.h.d.

l ☞ Exceptio nullitatis non impedit executionem:niſi probationes ſint in promptu.

Ibidem. Exceptiones que requirunt altiorem indaginem non poſſunt opponi in cognitione ſummaria niſi ſint exceptiões rei finite vel pares illis.h.d. Adde qđ dixi in.l.nam poſtea.in prin.de iureiur.⁊ vide Cyn. in.l.preſcriptione mendaciorum.C.ſi contra ius vel vti.publ.
l in diſtinctione.¶Tu No.ex iſto tit.dicit Spe.ꝙ exceptio nulli
b tatis non impedit executionem:[b] niſi probationes ſint in prõptu.in Spe.de libel.concep.§. nunc dicendum.verſic.penult. facit quod no.Dy.de re iudica.l.iiij.§.cõdemnatum.Ad hoc autem ſtatuitur triduum.vt in.l.j.C.de iud.ſm Archi.qui ita not.in.q.j.in ſumma.Sed glo.in.l.is a quo.tenet qđ iſtud modicum tempus ſit arbitrarium.facit ꝙ not.in ſimilibus.§.de iudic.l.ſi debitori.¶Quero hic quid ſi exceptiones non tangunt factum ſed tangunt perſonam, vt ı um ſi requirũt altiorem indaginem debeant repelli:dicit Spe.ꝙ non.nec etiam ſufficit qđ ſi ſunt propoſite probẽtur ſemiplene,vt not.Spec. de ſumma.cog.verſi.item quid ſi opponitur actori.⁊ vide hic Bar.ſ.de teſt.ſi queretur ⁊ tene menti.

Interdum. No.ꝙ pro charta nõ competit actio ad exhibendũ:niſi domino.⁊ ẽ it ſpeciale in charta.ergo ſi charta non eſt mea nec facta me mandante vel meo procuratore talis charta non debebit edi petẽti.de hoc not.§.eod.de edendo.quedam.in princip.tex.tamen hic ⁊ ibi videtur dicere quod competit actio in factum ſubſidiaria ſi mea intereſt licet neutrum predictorũ interuenerit.

¶Additio Baldi.

In hac. In text.in.§.q.vide de exhibitione reſcripti quo ĩpetrans nõ vult vti. Itẽ de exhibitione pˀuilegij q̃ impetrãs non vult vti.qđ no.Inn.de reſti.ſpol.ex cõqueſtione.¶In tex.ibi.in.§.ſi qs.¶No.exhibitionẽ ad inſtructionẽ actoris fieri.¶In tex,ibi.an iuſtam.Nota quod ille qui non hꝫ iuſtã ⁊ probabilem cãm agendi non dꝫ audiri.¶In text.in.§.ibidem.vide Inn.de re iud.cũ ſuper.in ſi.magne gl.vide qđ not. Inn.de foro cõpet.ex parte.⁊ in Spe. de libel.concep.§.nunc dicendum.ver.pe.vbi per hunc.§.tꝫ quod exceptio nullitatis non impedit executionẽ niſi excipiẽs habeat patas probationes.facit arg.ſ.de iureiur.nã poſtea.Idem tenet.G.de ſuza. per.l.ſeruo inuito.§.cum pretor.ad Trebel.⁊ vide Jac.Are. in.l.ij.de re iudica.⁊ Dyn.de acquir.poſ.l.iij.§.ſi ſeruus.⁊ per Alber.in mar.ti.de libel.obla.¶Quãdo dicatur aliquid incontinenti probari.vide Archidia.iij.q.j.in addi. que incipit a ¶Cognitio. Quomodo autem dicaẽ ſummaria vel plenaria cognitio. Vide bar. in extrauagã. ad reprimẽ. v. ſummarie.⁊ lã frã.in cle.ſepe. de verb.ſign.⁊ Bart.in.l.j.§. de plano.§.de of.proconſul.
adde regulariter.ibi omnino vide.¶Quid ſi contra agentẽ opponitur quod eſt ſeruus: dic quod iſte exceptiones que cõcernunt perſonam debent plene probari.vt not.in Specul.de ſum.cog.ver.ne qd opponitur actori.Alij dicunt quod Spe. male dicit qr exceptiones non faciunt cauſam de per ſe.ſed iudicatur de eis vt de principali.¶In tex.ibi,euidens ſit.vide Inno.de cau.poſ.c.adulterium ¶In tex.in.§.interdum.no. librum rationum exhibendum ei cuius intereſt: licet ſit priuata ſcriptura.Item in apodiſſis ⁊ ſimilibus.

Celſus. No.cum.§.precedẽti qđ actio ad exhibendum pponit contra poſſidentem ciuiliter vel naturaliter vel detinentem vel habentem facultatẽ reſtituendi poſſeſſionẽ vel detentationem.nec enim ſit executio in alio niſi quatenus eſt penes conuentum.vt hic dicitur.

Item celſus. ¶No.ꝙ ſicut alibi non admittitur particularis ſolutio, ita hic non admittitur particularis receptio inuito reo.h.d.Bald.

Demma. Quando obſtaculum eſt in medio pri⁹ debet agi ad reuocationem obſtaculi ꝙ̃ vlterius procedatur.h.d.⁊ pro hoc notetis.¶In textu ibi: vt excedatur.i.ſeparetur.

¶Additio Baldi.

Demma. Excludatur.not.prĩo agi vt amoueatur obſtaculũ quod poſſit intentari per ſubſequens iudicium.adde facit.§.de inoffic.teſta.qui de inofficioſo.

Tigni. Item municipa. Nota ꝙ libellus poteſt dari contra communitatẽ ſicut contra ſingularem perſonã.facit qđ cuiuſqꝫ vniuerſit.l.i.§.quibus.⁊.l.ciuitates.poſſet etiam formari libellus contra vnam parochiam in eo ꝙ reſpicit illam parochiã tantum.vt.§.ſi ſerui.vendice.l.teſtatrix.§.plures.h.d.

Si quis non. In reo ſufficit ꝙ ſit in caſu condemnationis tempore ſententie. ſed in actore requiritur ꝙ habeat in duobus temporibus tẽpore litis conteſt.⁊ tempore ſententie.h.d.quod dic vt not.inſtitu.de act.in prin.no.ex fine huius.§. qđ hec exceptio nõ intereſt tua.poteſt opponi poſt litem conteſtatam.⁊ hoc eſt verum quando opponitur iuri,ſecus ſi opponitur ſolum perſone.⁊ ita intelligitur quod not.Innocen.de accuſa.ſuper his. b ¶Executione. Vide Frã. Are.in.l.qui a latro.§.ſi qs. ĩ.vj.col.ð teſt. ⁊ ꝙ ibi dixi in apoſt.⁊ firma. in ſuo aureo repertorio.in verſi.exceptio nullitatis.verſicul.vj.
tene menti hunc.§.quia nota.eſt.

Si ad exhibendum. Poſſeſſio ſupueniẽs heredi parit condemnationem ex inſtantia cepta cum defuncto.h.d.

Iulianus. Si quis. Forma eſt que dat eſſe rei commutata forma ſubſtantiali,res non dicitur eadẽ,ſed diuerſa.h.d.¶No.qđ licet ſit identitas materie, ſi eſt diuerſitas forme, res dicitur eſſe diuerſa. quia denominatio debet fieri a forma tanquam a digniori.⁊ facit.ſ.de pign.act.l.ſi conuenerit.§.ſi quis ſit.Nam digreſſio

de vna forma in aliam formam dicitur rem mutare. licet eadem materia perſeueret. ⁊ ad hoc ſemper allegatur.

Si tibi. Premitte ad euidentiam ꝙ ille cui legatur vſuſfructus pecunie debet habere proprietatem conſecutiue formaliter: non tamen eſt legatarius proprietatis. ⁊ excedit hic vſuſfructus materiam alias naturam ſuã. ſimile. ĩ. loca. in naue ſauphelli. h. d.

Quantum. ⁋ In ver. proinde. no. ꝙ poſt litẽ conteſt. in actione ad exhibendum procedit vſucapio contra rei vendicationem etiam cum effectu. qđ eſt not. ⁋ Secundo not. quod poteſt quis de facto aſſumere neceſſitatem defenſionis in actione perempta aci vigeret. ⁊ proinde proceditur aci actio duraret. quod eſt not. per gloſſ. ⁊ Cyn. C. de tranſactioni. cum mota. ⁊ l. vbi pactum. ⁊ ibi videas.

⁋ Additio Baldi.

Iulianus. In textu ibi. mutata forma hic operatur virtuoſitas noue forme agentis ſuſcipientem materiam. Nã forma eſt agens, materia patiens, ⁊ agens trahit ad ſe paſſum. ſecundum Oldradum. ⁋ In tex. in. §. quantum. vide Cyn. C. de tranſactionibus. cuʒ mota. ⁊ l. ſi diuerſa. ⁊ l. vbi pactum.

Si optione. Etiam ei qui nõ eſt in mora labitur terminus: terminus tamen ille per quem labitur tenetur ad intereſſe. ⁊ no. hanc. l. ar. contra ꝙ nõ labať. š. de mino. l. intra vtile. ſʒ ibi loquiť in tẽporibus iudiciorũ. hic in extraiudicialibus. ꝙ no. ⁊ iſta. l. eſt ar. ꝙ lʒ executor intra terminũ nõ potuerit facere executionem: tamen poſt terminum deuoluať ad epm: qꝛ non fit prorogatio. ⁊ ſingulariter not. hanc legem.

1 ☞ Tenetur ad impenſas cuius gratia actus celebratur.
2 Diſtinctio quo ad cibaria.

1 **Sed ⁊ ſi. Quo autem.** † Not. ꝙ ille teneť ad impenſas cuius gratia celebratur act⁹. facit ꝙ
2 no. in. l. cũ ſepe. de ero. mili. anno. ⁋ † Secũdo no. diſtinctionẽ quo ad cibaria, vtrũ aľs fierent vel nõ. ⁊ eſt argu. ꝙ teſtis nõ debet habere cibaria que expẽderet domi. ⁋ Tertio no. aliã diſtinctionẽ de ſeruo, ꝙ aut viuebat ex artificibus vel nõ, ⁊ ſic eſt ar. ad. q. pone vxor titij diuertit ab eo ⁊ hʒ filiuʒ maſculũ. đt titius tu debes eũ alere vſqʒ ad triennium exinde alam ego. dicit iſta vxor vel cõcubina, amice opʒ me q̃rere victũ mihi ex operibus meis. ſi oporteret eũ alere oporteret me ceſſare ab opere ⁊ non poſſem viuere. quid iuris? litera iſta eſt argumentum ꝙ pater debet eum alere hoc caſu ſm Iaco. de
a Bel. ꝙ eſt ipſa veritas qꝛ mater excuſatur ratione inopie[a] vnde onus redundat in patrem ꝙ not.

a ⁋ Inopie. Et idem dic ſi ſit priuata lacte vel ſi ſit nobilis dña quã lactare nõ deceat. ſecunduʒ Ang. in l. ſi cõpetenti. C. de alen. libe. ⁊ parẽ. ⁊ adde Frãciſ. Areti. in l. alimẽta. de nego. geſ. ⁊ ꝙ ibi dixi in apoſtil.

Si de pluribus. No. caſum in quo iudicium eſt pro parte condẽnatoriuʒ ⁊ pro parte abſolutorium. h. d.

⁋ Additio Baldi.

Sed ⁊ ſi hereditas. In tex. ibi: cogitur vacare. ar. ad. q. pone. vxor titij diuertit ab eo ⁊ hʒ annicu lum: dicit titius, debes eum alere vſqʒ ad tres annos, exinde ego alam: dixit vxor, amice opʒ me querere mihi victum operis meis. ſi oportebit me alere ⁊ per conſequẽs ceſſare ab opere, ⁊ ſic non potero cum eo viuere. litera iſta facit argu. ꝙ maritus debeat alere. Iac. de Bel.

De eo. §. ſepius. Not. ꝙ in actu iterabili abſolutoria lata in primo non parit exceptionem in ſcđo: dũmodo probetur ꝙ actus non preſumitur iterat⁹. vt in v. item ſi ei. de hoc no. ĩ. de iureiur. l. eum qui. §. in popularibus. iſte textus ſemper allegatur per doctores.

Si poſt. Quando res non erat eque peritura penes actorem tenetur reus etiaʒ ſi habebat iuſtã cauſam litigandi. ꝙ eſt no.

Heres. Heres in realibus iudicijs nec agit nec cõuenitur vt heres. h. d. ⁊ per hunc. §. dixit Accur. de regio. qđ in realibus heres non habet bñficium tempore inuẽtarij conficiendi qꝛ non conuenitur vt heres. ꝙ eſt no. ⁋ Itẽ dicit Inn. per hunc tex. quod ſententia lata interdicto vti poſſidetis contra defunctum non tranſit ad heredem vbi ageretur de facto defuncti. vt extra de ver. ſig. abbate. in gl. magna. ver. ſed opponas. ar. ꝯ. š. e. ſi ad exhibendum. ⁊ ĩ. de preto. ſtip. l. ij. §. fin. ⁋ Et adde iuxta hunc. §. quod not. Innocen. de teſt. cum ex officij. ⁊ quod not. C. de furt. ſi abducta. ⁊ in Specu. de loca. §. nunc aliqua. verſicu. clxix. ⁊ facit. ĩ. de lib. lega. l. Aurelius. §. meuia. vide. š. ex quibus cauſ. maio. l. cum miles. qꝛ per hũc. §. dicitur qđ poſſeſſio defuncti non contineretur in heredem niſi fuerit apprehenſa.

⁋ Additio Baldi.

De eo exhibẽdo. In tex. i. §. heres. Addo quod no. ĩ. de preto. ſtip. l. ij. §. ſi. ⁋ Querit Inn. lata eſt ſnĩa in vti poſſidetis ꝯ defunctũ, vtrũ tenebiť heres ⁊ mãdabiť in eũ executioni? ⁊ dicit ꝙ ſic furto defuncti ſed non ex moleſtatione heredis. de ver. ſig. Abb. in glo. magna. ver. ſed oppones. Adde ꝙ eſt. §. iſte. arg. ꝯ de ver. obl. cũ fili⁹. §. ſtipula. ⁋ Et no. qđ ꝑ hũc. §. dicũt doc. ꝙ in reali mera. heres non hʒ beneficium inuentarij: quia non conuenitur vt heres. facit. ĩ. de re iud. queſtionis. §. fundi. ſm Accur. de regio. ⁊ facit ĩ. vti poſſidetis. l. ſi duo. §. non videor. adde. š. fam. erci. plane. quod tibi ſcribo. vide in Spe. de loc. §. nũc aliqua. ver. clxviij. ⁊ vide omnino. l. de libe. lega. l. Aurelius. §. meuia. ⁋ Itẽ vide quod notatur. C. de furtis. l. ſi abducta. ⁊ vide omnino qđ notat Innocentius. de teſt. cum ex officij.

Si liber homo. Pro libero homine exhibendum non cõpetit actio ad exhibendũ: quia exigit peculiariũ intereſſe.

Theſaurus. Iſta. l. allegatur ꝙ in cauſis ſummarijs probať intereſſe per iuramentum. intellige ſi iudici conſiderata qualitate perſone ⁊ quantitate preiudicij videatur iuramentum deferendum. ⁊ ideo licet gl. dicat ꝙ hoc ſit iuramentum calumnie ſm Azo. non tamen credo qđ ſit verũ ſi eſt iuramentũ probationis ⁊ veritatis qđ defertur cũ alia cauſe cognitione quam iuramentum calumnie, et alio tẽpore, ⁊ tempore probationum. facit qđ not. š. eo. l. iij. §. ſciendum. ⁊ in Spec. de primo ⁊ ſecundo decreto. §. reſtat. verſicu. qualiter probabis. et not. duo alia neceſſaria ad hoc vt ſufficiat iſtud ſacramentum. ſ. quod cauſa ſit ſummaria ⁊ modici preiudicij: ſi qđ iſtorum deſijt ſacramentum non eſt deferendum, niſi iuuetur adminiculo ſemiplene probationis. vt. ĩ. de iureiuran. admonendi. quod not. perpetuo. ⁊ adde quod no. in authen. de exhiben. reis. §. ſi vero. ⁊ per doc. in. l. ſi finita. §. Iul. nec obſtat ꝑdic. ĩ. de excuſa. tut. ſcire opʒ. §. ſufficit. qꝛ ibi iurať ad excuſationẽ: hic loquor vbi iurať ad condẽnationẽ.

⁋ Additio Baldi.

Theſaurus. Uide quod per hanc. l. no. in Spec. de ſummaria cogni. verſic. vj. querendum. et in auť. de exhibend. reis. §. ſi vero. ⁊ quidam not. vide etiam in Spec. dicto tractatu ſub titulo de offic. iudic. verſicu. fina. ⁊ verſicu. hic quoqʒ premittendum. vbi no. quod ſi ſtatutum dicit ſummarie procedendum, tamen non ſufficit iuramentum: ſed debet plene probari. ⁊ vide qđ dixi. š. eo. l. iij. §. ibidem. extra de procurato. ex inſinuatione. ⁊. š. ſi quis cautioni. l. ij. §. quod dixit. An hec. l. loquatur de iuramen. calumnie, an in iuramento qđ eſt loco probationis. not. Spec. de primo ⁊ ſecundo decreto. §. reſtat. verſicu. ſed qualiter probabit ſpeciale. in primo decreto in odium contumacis quod ſummaria cognitio per iuramentum expediatur. Et nõ prodeſt in alio niſi vt fiat prima miſſio. Ad ſecundum vero decretum venitur ex ſummaria cognitione non ꝙ ſufficiat probatio per ſacramentũ. imo liquide debet conſtare de debito. vt not. in. l. falcid. §. ij. ⁊ in. l. cum proponas. de bonis autorita. iudic. poſſidend. ⁊ eſt caſus eodem titul. l. finali. §. vt autem. ibi ſuum debitum certum faciant. ⁊. š. ſi autem hi. ibi creditor aperuit ⁊ debiti cautionem oſtendere poſſit. Et dico quod ibi non loquitur de miſſo: ſed de eo qui nolebat venire beneficio miſſi. Reſpondeo omni eſt conditione executa, ⁊ omnes finguntur miſſi. vnde non obſt. reſponſio per eandem. l. in principio. de bonis autorita. iudicis poſſiden. l. cum vnus. dicitur ergo ſummaria cognitio. i. dimidia cognitio. quia fit coll. ex vna parte. l. final. §. illud. C. de temporibus appellationum. verbum vero cognitionis ſimpliciter prolatum ad plenariam aptatur. vt dicto. §. illud. in princip.

Si quis hominem. Sufficit exhibere in eadem forma: licet non exhibeatur in eadem qualitate. h. d.

Solutione. Etiam creditor cui eſt ſatiſfactum poteſt petere inſtrumentum debiti ⁊ facere ſibi compleri chartaʒ a notario. ad hec allegatur. Specula. dicit quod tertius non poteſt opponere: ſed debitor liberatus ſic: quia ſua intereſt cum ex illo inſtrumento poſſit inquietari de facto. ⁊ ita fuit hic conſultum per dominum Paulum Simonem contra dominum Anibaldum in queſtione quam habebat cum Ottone domini Henrici, tamen litera iſta videtur dicere contra aperte dum dicit quam a debitore. ſed intelligas cum competenti cautela: ita vt neuter poſſit pati

damnum

dãnum.arg.in.l.plures apochis.C.de fide inſtru.

ADexhibendū. No.ꝙ mente dicat̃ quid aĩaduerti ꝯuenit. Item qua mẽte aliqd fiat.vt.ĩ.ad tre.reſtituta.vt ibi ꝑ Ja.

¶ Additio Baldi.

ADexhibendū. In tex.in pͥn.ibi,intereſt. Ex cauſa honeſta ⁊ probabili alr̃ intereſſe nõ reputat̃ itereſſe vt no.C.de fur.manifeſti.in pͥn.ꝙ eſt notãdū. ¶ In text.ibi,captari.ſic.ĩ.ad tertul.l.ij.§.captari.⁊ not.qꝛ dicit ius ciuile gn̄aliter vide idẽ in ſtatutis terrarū cū ſit ius ciuile illiꝰ ciuitatis.

QUeſtiones. Uide hic Jac.⁊.ĩ.ad Syllania.⁊ ſi certus. Bal.

¶ Explicit liber decimus.

¶ Incipit liber vndecimus.

¶ De interrogatorijs actionibus. Rubrica.

¶ In gl.rubrice ibi,propoſitis,incidẽter ob hoc ipſuȝ ⁊ erãt actiões q̄ſi mercenarie:vñ erat reperire actionẽ mercenariam ⁊ actionẽ nobilẽ. Actio mercenaria erat q̄ alteri deſeruiebat. Nobilis q̄ pͥncipale negotiū ꝯtinebat:hodie vero ob hoc ipȝ, i.vt fiãt interrogatiões nõ ꝓponit̃ actio mercenaria:ſȝ ꝓponitur offm̄ iudicis ꝙ qdã dñt ꝙ nõ ꝓprie dꝛ mercenariū cum actio pͥncipalis nondū ſit reſtituta.⁊ dñt ꝙ offm̄ mercenariū eſt ꝓprie ꝙ deſeruit poſt lit.cõte.ſȝ ante lit.cõteſt.nõ ꝓprie dꝛ mercenariū:ſȝ miſericorditer implorat̃. Jac. but.⁊ hoc ſentit gl. Sȝ alij doc.tenẽt ꝙ offm̄ mercenariū ſit ꝓprie ante lit.ꝯte. ſicut poſt.vt patet.ſ̃.de ꝓcu.l.ſi reus paratus. Sȝ ante lic.cõteſt.deſeruit circa emergẽtia:poſt lit.cõteſt. circa incidẽtia ⁊ circa abſolutionẽ.vt.ſ̃.de ꝓcu.l.ſi reus paratꝰ.⁊ de edi.edic.l.ediles.§.itẽ ſciẽdū.⁊ de dãno infec.l.ſi qs miſſuȝ.§.iudex.cū ſi.⁊ hoc tȝ Cy.ſm Gui.in.l.j.de iur.om.iu. ¶ In.e.gl.ibi,ſit dandus.ſup interrogatiõe petẽda. ¶ In.e.gl.ibi.miſericorditer. in hoc eſt ius qꝛ vbi offm̄ iudicis miſericorditer implorat̃ pͥncipaliter ꝓp aliud ⁊ nõ ꝓpter ſe ibi nõ eſt neceſſarius libellꝰ. ⁊ hec eſt ſnĩa.no.illiꝰ gl.quã declarat Gui.de officio ꝓconſul. nec quicq̃.§.vbi decretū.facit qd̃ no.in aut̃.de triẽte ⁊ ſe.§.pe. in fi.magne gl. Si aũt offõ iudicis peteret̃ datio vel factū pͥncipale eſſet eã de ſui natura ordinaria tũc bñ reqreret̃ libellus niſi vbi cõcluderet̃ nõ cõtra certã pſonã: ſed ad remotionem cuiuſdam obſtaculi,vt.ĩ.de aut̃.tut.defendente.⁊ no.ꝑ Cy.C. ſi minor ab heredi.ſe abſt.aut̃.ſi omnes cum ſimilibus.

¶ Additio Baldi.

¶ Ante libelli oblationẽ fiãt interrogationes ille que poſſ.vide in Spe.de libel.cõcep.§.nũc oſtẽdamus.in fi. ¶ In gl.rubrice ibi,libellus.dicit Inn.ꝙ vbi quis nõ habet aduerſariū vbi videt nõ eſt neceſſe lit.conteſtari.de elect.dudum eccleſia. ¶ In gl.no.ꝯteſt. Et dic ꝙ gl.huius rubꝛ.hȝ locū qñ offm̄ iudicis miſericorditer implorat̃. Item qñ de plano ſeu extra ordinem non quando principaliter ⁊ ordinarie.vt extra de offi. iudi.c.ij.⁊ facit de excuſatione tutorum.l.ſcire oportet.§.pen. ⁊ vide in Spe.de libel.cõcep.§.nunc dicendū.ver.viij.vbicumque.⁊ ver.xxxij.do.Cy.dicit.C.ſi minor ſe ab heredi.ab.aut̃.ſi omnes.ꝙ aut officiū iudicis imploratur vt aliquid detur vel fiat ⁊ tũc conte.li.aut obſtaculum amoueatur.⁊ tunc non.⁊ vide.C.de iud.cū debitoris.in pen.q.ibi omnino vide.vide omnino Inno.in.c.j.de libel.obla.⁊ vide oĩno Gul.de offi.ꝓcon. nec quicq̃.§.vbi decre.vbi hãc gl.examinat perfecte. Et not. cum iſta gl.concor.alia gl.q̄ eſt in aut̃.de trien.⁊ ſemiſ.§.illud quoq̃.in fi.magne gl.⁊ vide Guli.in.l.j.ſ̃.de iuriſ.om.iudi.vide omnino ibi Cyn.alr̃s non intelliges. Bald.

TOties. In actione perſonali dirigẽda contra aliquẽ tanq̃ coheredẽ reus interrogatur an ſit heres ⁊ ex qua parte non iure actionis vt olim vt de hoc fiat iudiciū ſeparatū:ſed ad preparationẽ iudicij principalis per officium iudicis. h.d. ¶ In tex.inſtituitur.i.inſtituenda dicitur ſm glo.hic.⁊.ĩ.eo.l.de etate.qui ex quadrant. Sed an ſit neceſſe quod libelli oblatio precedat hanc interrogationẽ,gl.ſentit hic ꝙ non,qꝛ non poſſet formari libellus ſimpliciter ſed conditionaliter. vnde nec vera libelli oblatio debet precedere: nec que fit iudici nec que fit parti ſufficit ergo ꝙ dicat ſe acturū etiã libello nõ oblato.ad hoc no.in ſpe.de libelli concept.§.nũc oſtendamus. in fi.⁊ per Alber.galeoti in margari.eo.tit.tamen ipſe tenet cõtrariū ſecundum Azo.prima pars eſt verior. ¶ In tex.ibi interrogatio,ſcȝ predicta. ¶ In text.ibi.petetur.i.dicat ſe petiturum. ¶ In text,ibi,nedum.reſpondeo quare interrogatur reus. ¶ In tex.ibi:plꝰ.i.hereditariã vltra portionẽ. In tex.ibi:damni,qꝛ ille q plus petit dȝ cõdemnari in expẽſis triplicatis.vt in.§.tripli.inſt.d̃ ac. ¶ In tex.ibi nõ vtimur.ꝑ modum actionis.vel dic non vtimur,vt olim qꝛ indifferẽter fiebant:hodie vero nõ fiunt niſi in caſibus expeſſis.in iure enim reus non cogit̃ reſpõdere de iure ſuo vt.ſ̃.de rei ven.l.in ſpãli. ¶ In tex.ante iudicium dicit qd̃ interrogationibus q̄ fiunt ante preparationem cogitur quis reſpõdere ex equitate catenus quatenꝰ neceſſitas ꝑparatiõis poſtulat.⁊ tũc officio iudicis vt hac.l.ĩ prin.no.nõ iure actionis.vt hac.l.in fi. Sed ĩ his que fiunt ad deciſionem non cogitur de iure ſuo reſpõdere ante iudicium:ſed bene reſpondet lite conteſt.ſuper actionẽ motã:⁊ ſi iure actionis in hoc cogitur. Item poſt lit.conteſta.quedam neceſſitas cauſatiua interdum incumbit ſibi de iure ſuo docere:qꝛ actor probauit ſuam intentionẽ.vt.C.de proba.l.ſi ue poſſidetis.ſecundum Jac.but.incumbit etiam reſpondere poſitionibus que tangunt ius actoris, ſecus ſi tangant ius rei.tãtum per iſtum text.quia ſuper iſtis reus nõ interrogat̃. vt dixi.ſ̃.de rei vendi.in ſpeciali.⁊ eſt ſnĩa ſpecu.⁊ Inn.vt ibi recitaui.adde dicit Jaco.de are.qd̃ eſt differentia inter rogationẽ ex officio ⁊ ſuper poſitionẽ:eſt iſta,quia interrogatio rei ſuper interrogatione actoris fit ſolum ex neceſſitate preparationis iudicij:ſȝ ſuper poſitione fit eo ipſo ꝙ poſitio eſt ptinens ſecundum Jac. Eſt alia differẽtia qd̃ dubitans interrogat:ſed dubitans nõ ponit.imo intelligitur affirmare:ꝙ ponit.vt no.in.§.qd̃ obſeruari. Eſt tertia differẽtia quia interrogatio fit ſolum ex parte actoris.poſitio autem fit ex pte actoris ⁊ rei. Iteȝ iterrogatio poteſt fieri ĩ quacũq̃ parte litis vt ĩ.eo.l.vbicunq̃.ſed non poſitio.vt extra de fide inſtr.cū Joãnes eremita.dixerunt etiam quidam quod poſitio negatiua non procedebat:ſecus in interrogatione quod non eſt verū.vt in.c.j.de cõfeſ.li.vj.de articulo negatiuo dic vt le.⁊ no.ĩ.l.j.§.j. de iti.actuq̃ priua.⁊ in.l.ij.C.de erro.aduo.ꝑ cy.qꝛ.vbi negatiua eſt ꝓbabilis ibi admittit̃ articulꝰ negatiuꝰ ad ꝓbãdū. Itẽ ꝙ ex officio iudicis fiat interrogatio negatiua habes text. in c.cū Joannes eremita:ſm Fede.de ſenis. ¶ In tex.ibi,ad ꝓbationes. not. ꝙ rñſio rei habet̃ pro legitima ꝓbatione ꝯ ſe. ¶ In tex.iudices cõpetẽtes.nam corã incõpetenti non valet cõfeſſio vbi exigit̃ ꝙ fiat in iudicio.vt extra.de iud. at ſi clerici.facit.l.pe.C.ne de ſtatu defun. ¶ In gl.ibi inſtituitur ſentẽtia huius gl.eſt ꝙ debẽt fieri interim interrogationes ꝑparatorie ne actor decipiat̃ in formatiõe libelli. ⁊ dicit etiã iſta gl. ꝙ nõ admittit̃ libellus.dicit etiam iſta gl. ꝙ ſi ſimul interpretẽtur dȝ ſequi iuris ordinẽ.⁊ no.gl.q̄ incipit tria.hec gl.perfecte declarat qñ fit interrogatio in reali vel pſonali iudicio an quis ſit heres ⁊ ꝓ qua parte. ¶ In gl.que incipit.ſ.circa damna. Iſta glo.enumerat caſus in quibus debet fieri interrogatio adde arg.C.de peti.here.cogi. ¶ Itẽ adde arg.qd̃ no.in.c. j.de reg.iur.lib.vj.in gl.ordinaria. ¶ Item adde alium ꝙ vbi interrogatio eſt omiſſa poteſt ſuppleri in quacũq̃ parte iudicij.vt.ĩ.eo.l.vbicũq̃.⁊ ſi iudex nõ ſuppleat que ſint pͥncipales ptes eius.dic de excep.rei iud.ſi a te.§.j.ergo iſta gl. ꝙ ꝯfeſſiones ad preparationẽ iudiciorum non valeãt niſi corã iudice, facit ꝙ no.C.de libe.cau.iubemus. Sed in confeſſionibꝰ que fiunt ad deciſionẽ gl.diſtingnit vtrū confeſſiones fiant ad liberandū:⁊ valet etiã ſine cauſa.an ad obligãdum:⁊ tũc requiritur cã vbi ꝯhit̃ ſola cõfeſſione vt in mutuo ⁊ in dote. et hoc extra iudiciū:ſed in iudicio nunq̃ requirit̃ cã et valet cõfeſſio informis. Iſta eſt diſtinctio gl.⁊ aduerte qꝛ gl.facit differentiã ad obligãdū vel liberãdū reſpectu cãe. Et eſt iſta differentia vera in pſonali actiõe:ſȝ in reali dic vt no. Cy.C.de iur. et fac.ign.l.cū falſa. Eſt ẽt alia dfĩa.qꝛ ad liberandū valet parte abſente,vt in aut̃.de teſtibꝰ.§.⁊ iȝ:ſȝ ad obligandū refert:aut ꝯfitetur tale qd ꝙ ipſe ſolus põt exercere.⁊ tũc ꝑiudicat. vt.l. põponius.el.j.de neg.geſt. Aut tale qd ꝙ requirit conſenſum duorū:⁊ tũc non ꝑiudicat.vt.ĩ.de cõfeſ.l.certū.§.ſi qs abſente. niſi eſſet cõfeſſio directa per nuntiū vel epiſtolã: qꝛ tunc vr̃ facta inter pñtes vt.ĩ.depoſiti.publia.§.fi.lȝ tñ inter abñtes nõ faciat plenã ꝓbationẽ:facit tñ aliqd̃ iudiciū: vt.ĩ.de iureiu.l. ſi duo pſoni.in pͥn.extra de ſucceſ.ab inte.c.cū dilectꝰ.nec ob. ꝙ dixi de cõfeſſi.ad liberã.ꝙ no.ſ̃.de pac. Idẽ in duobꝰ:qꝛ ibi loquit̃ in pacto.hic loquor in ꝯfeſſione.lȝ etiã in pacto illa gl. hȝ gl.ꝯriã in.l.nõ ſolū.§.liberationis.de lib.le. ¶ Itẽ non ob. de libe.le.l. Aureliꝰ.in fi.qꝛ ibi fit cõfeſſio in vltima volũtate: ⁊ ideo nõ facit ꝓbationẽ.qꝛ tñc preiudicaret teſtatori qꝛ nõ eſt de natura vltime volũtatis.vel ibi teſtator cõfitebat̃ incidenter ꝓpter legatū:ſecꝰ ſi ſolū diceret cõfiteor me debere vel mihi eſſe ſatiſfactū.vt no,Cy.in.l.generaliter.C.de nõ nu. pecu. Canoniſte dicũt ꝙ ſi teſtator cõfitet̃ ſe vſurariū ſtañ.eſt cõfeſſioni extra de ſepul.c.parochia. Adde tñ ꝙ ſi cõfeſſio emanaret inter ꝓhibitos nullã faceret ꝓbationẽ.qꝛ eſt ꝓhibita.vt.ĩ, de ꝓba.l.q teſtm̄.⁊ de leg.iij,cū qs decedẽs.§.codicil.⁊.§.titia.